

ЯКЕ З ДІЕСЛІВ ВИБРАТИ: **ЗАЛУЧАТИСЯ, ДОЛУЧАТИСЯ, ПРИЛУЧАТИСЯ?**

Порівняймо два речення: 1. *Зростає число людей, які залучаються до українськомовного спілкування в різних суспільних сферах.*

2. *Зростає число людей, які долучаються (прилучаються) до українськомовного спілкування в різних суспільних сферах.*

Чи однаковий зміст передано в таких висловленнях? На перший погляд, виділені дієслова належать до синонімів і можуть бути взаємозамінними. Їх об'єднує найзагальніше значення «починати щось спільно робити», «приєднуватися до чогось». Дієслова керують однаковою формою родового відмінка із прийменником *до*, що зближує їхні функції в реченні щодо передавання загального змісту.

Проте такі близькі за звучанням і частково подібні за структурою слова не можна вважати взаємозамінними. Якщо *долучатися* і *прилучатися* семантично ближчі, синонімічні, то дієслово *залучатися* має інше значення. У його семантичній структурі на перше місце виходить компонент «хтось спонукає починати певну діяльність».

У першому реченні дієслово *залучаються* означає, що хтось або щось заохочує, спонукає людей до спілкування українською мовою. *Залучати* — це запрошувати, приймати для виконання якоїсь роботи, приймати в члени організації.

У другому реченні вжито дієслово *долучаються*, значення якого інше: люди самі виявляють бажання спілкуватися українською мовою, «приєднуються», «прилучаються» до тих, хто спілкується українською мовою.

Долучати — «додавати», «приєднувати» щось до чогось, наприклад, долучають *голос, враження* до інших, а також *документи, твори* до вже наявних, відомих.

Словник української мови в 11 томах репрезентує різну семантичну структуру названих префіксальних дієслів. Ілюстративний матеріал засвідчує традиційне, найширше вживання дієслова *прилучитися*, його сполучуваність з конкретними й абстрактними поняттями на зразок *хтось прилучається (приєднується) до натовпу, товариства, до культури, до спорту, до танцю; до почуття прилучилося бажання*.

Різноманітна сполучуваність дала підстави лексикографам виділити такі відтінки значення цього дієслова: «приєднуватися», «починати брати участь у спільній дії», «починати звучати», «ставати на чийсь бік», «пізнавати щось, переймати» тощо.

Хоча дієслово *прилучатися* має давню історію в українській мові, проте в сучасній мовній практиці спостерігаємо активніше вживання дієслова *долучатися*, на що впливають тексти книжного характеру, офіційно-ділові документи. Так само розширює сполучуваність дієслово *залучатися*.

Отже, зміна префікса в дієслові змінює значення слова і відповідно впливає на зміст висловленої думки.

Світлана Єрмоленко